

เกษตร สืบสาน

โซนแล้วย่านิง

การกำหนดเขตปลูกพืชที่เหมาะสม (Zoning) คิดกันมานาน แต่ไม่เคยทำจริง เสียที จนมีรัฐบาลนี้แหละที่กล้าลุยโซนนิ่งอีกครั้ง

ว่าไปแล้ว การโซนนิ่งเป็นเรื่องที่ดีมาก สามารถกำหนดพื้นที่ปลูกพืชที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตในด้ว ทั้งยังจะบริหารจัดการผลผลิตได้ดียิ่งขึ้น สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรมากขึ้น

คืออย่างนี้ แล้วทำไมไม่มีรัฐบาลไหนสนใจทำ หรือมีแต่คนเบ้หน้าเมื่อบอกว่า รัฐบาลจะทำจริง

คุณฉลอง เทพวิทักษ์กิจ รอง ปลัดกระทรวงเกษตรฯบอกว่า ที่กระทรวงเกษตรฯทำอยู่ ณ ขณะนี้เป็นการโซนนิ่ง ขั้นตอนแรก ซึ่งอาศัยข้อมูลแผนที่จากกรมพัฒนาที่ดินมาจัดวางพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกพืช โดยแบ่งเป็นเหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และไม่เหมาะสม

พื้นที่เหมาะสมมาก และเหมาะสมปานกลางเท่านั้น ที่จะประกาศเป็นเขตปลูกพืชที่เหมาะสม นอกจากนั้นต้องเปลี่ยนไปปลูกพืชอย่างอื่น หรือการเกษตร

อื่น เช่น ปศุสัตว์ ประมง หรือควรรวมอย่างแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ปัญหาหลักการเกษตรไทยคือต้นทุนการผลิตสูง เพราะไปปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งเชื่อมโยงกับผลผลิตล้นตลาด ทำให้ราคาตกต่ำ เกษตรกรก็มีปัญหา ถ้าประกาศโซนนิ่งได้ก็จะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการแก้ไขปัญหา

ขั้นตอนหลังประกาศพื้นที่รอบแรกไปแล้ว จังหวัดต่างๆต้องสำรวจพื้นที่ที่เหมาะสม และเสนอมายังกระทรวงเกษตรฯ พร้อมๆกับที่กระทรวงเกษตรฯมีหมายให้กรมต่างๆจัดทำแผนขึ้นมาเช่นเดียวกัน แต่กรมมักเน้นที่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งยิ่งจะทำให้ผลผลิตล้นความต้องการมากขึ้น จึงได้สั่ง ทบทวนโดยขอให้เน้นการปรับเปลี่ยนพืชที่เหมาะสมเป็นหลัก

รองปลัดฯฉลองบอกว่า โจทย์ใหม่ ของกระทรวงเกษตรฯในอนาคต คือต้องกล้าวางแผนปรับเปลี่ยนการปลูกพืช อันไหนไม่เหมาะสมก็ต้องกล้าเปลี่ยน อาจไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนทั้งหมดเสียทีเดียว ค่อยๆเพื่อให้เกิดความมั่นใจ สุดท้ายเกษตรกรก็จะเปลี่ยนเอง แต่หน่วยงานราชการต้องไปทำโครงการตัวอย่างให้เขาเห็นก่อน

ประเด็นที่สำคัญที่สุดในการโซนนิ่ง อยู่ที่นโยบายรัฐบาล ต้องชัดเจนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้เกษตรกร และต้องใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ

เข้าไปช่วยในระดับแปลงเกษตรกรรายคน หากทำได้ต่อไปการแก้ไขปัญหาผลผลิต และราคาพืชผลก็ง่ายขึ้น การรับจำนำหรือประกันหรือการให้ความช่วยเหลือสามารถเข้าถึงตัวเกษตรกร โดยไม่อาจหมกเม็ดหรือหลอกเหมือนในปัจจุบัน เพราะจะยืนยันด้วยข้อมูลหลายแปลง ใครมีที่ไร่ ปลูกอะไรก็ไร่ ระบุออกมาได้หมดด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่

ส่วนเรื่องที่ว่า เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่โซนนิ่งกับพวกนอกโซนนิ่งได้รับสิทธิประโยชน์เท่าเทียมกัน ทำให้เกษตรกรไม่กระตือรือร้นเข้าร่วมด้วยนั้น คุณฉลองบอกว่า ถ้าเริ่มต้นโดยให้สิทธิประโยชน์แตกต่างกันเลย เท่ากับหักดิบก็จะวุ่นวาย และสิ้นคตอนเสถียรภาพใครได้ ตรงข้าม ยังคงให้สิทธิประโยชน์เท่าเทียมกันระยะหนึ่ง จนเมื่อเกษตรกรเห็นชัดถึงประโยชน์ของการโซนนิ่งก็จะค่อยๆปรับลดสิทธิประโยชน์เพื่อให้เห็นความแตกต่างได้ ซึ่งถึงเวลานั้นเชื่อว่าเกษตรกรจะเปลี่ยนใจกันมาก

ฟังแล้วก็พอฟังขึ้น แต่สุดท้ายขึ้นกับนโยบายรัฐบาลจะเอาจริงเอาจังใหม่ ที่สำคัญปล่อยให้หน่วยงานระดับกรมทำโครงการโน้นนี่ แล้วต้องตามไปตรวจสอบดู ไม่งั้นก็เหมือนตำน้ำพริกละลายแม่น้ำอีก

เวลานี้แม่น้ำในเมืองไทย เป็นแม่น้ำพริกแทบหมดแล้ว

พรชัย สุขสมสันต์